

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătorie Chișinău din 27 mai 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2019, declarat de avocatul Mocanu Victor în numele martorului Vulpe Svetlana, în cauza penală în privința inculpatului

*Hîncu Constantin XXXXX, născut
la XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, str.
XXXXX, XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 23.04.2019 - 27.05.2019,
instanța de apel: 18.06.2019 - 11.09.2019,
instanța de recurs: 21.11.2019 - 15.01.2020.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei mun. Chișinău din 27 mai 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Hîncu Constantin a fost condamnat în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal la amendă în mărime de 3500 unități convenționale, ce constituie 175.000 lei.

De la Hîncu Constantin s-a încasat în beneficiul statului 2100 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost supusă confiscării speciale și încasată de la Hîncu Constantin în beneficiul statului suma de 15.000 euro, conform cursului oficial în valută națională la momentul executării hotărârii - ca fiind bunuri rezultate din infracțiune, iar suma de 20.000 lei fiind confiscată în contul Centrului National Anticorupție.

2. Instanța de fond a constatat că în perioada lunii decembrie 2018 - 03.04.2019, inculpatul Hîncu C., fiind în relații de cunoștință cu Vulpe S., care deține un pavilion comercial în or. Chișinău, str. XXXXX XXXXX, amplasat pe un lot de pământ cu suprafața de 0,0073 ha din or. Chișinău, fără a avea contract de arendă a terenului precum și pavilionul constituind o construcție neautorizată, susținând că are influență asupra persoanelor publice din cadrul Primăriei mun. Chișinău și OCT Chișinău, în vederea facilitării examinării în termeni mai restrânși și în favoarea lui Vulpe S. și anume, pentru a grăbi procesul de examinare de către Comisia pentru Construcții Arhitectură și Relații Funciare din cadrul Consiliului mun. Chișinău, a pachetului de documente depus de către Vulpe S. în scopul atribuirii în arendă funciară a lotului de teren pe care este amplasat pavilionul comercial din mun. Chișinău, str. XXXXX XXXXX, în care se află atelierul de reparații a hainelor ÎI „Vulpe Svetlana”, precum și înregistrarea acestei construcții la Oficiul Teritorial Cadastral, a pretins și primit, în câteva transe suma de 15.000 euro, ce constituie 294.900 lei, conform cursului oficial BNM, și 20.000 lei, ce constituie 314.900 lei. Astfel, conform Hotărârii de Guvern nr. 21 din 18.01.2019, salariul mediu constituie 6975 lei, deci suma de 314.900 lei constituie 45 de medii pe an, ce reprezintă proporții deosebit de mari, conform art. 126 alin. (1/1) Cod de procedură penală.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vinovăția integral, solicitând ca judecată să se petreacă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Astfel, acțiunile lui au fost încadrate juridic în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca traficul de influență, adică pretinderea și primirea, personal, de bani, pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să îndeplinească și să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, cu primirea de bunuri în proporții deosebit de mari, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.

3. Martorul Vulpe Svetlana a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Hîncu Constantin să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, recunoașterea ei ca parte civilă și încasarea din contul inculpatului în beneficiul Svetlanei Vulpe a prejudiciului material în sumă de 17.200 euro, cauzat prin fracțiune.

Apelanta a invocat că, probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod greșit, existând probe suficiente care stabilesc cu certitudine că ea a fost prejudiciată material și moral, impunându-se reîncadrarea acțiunilor inculpatului ca escrocherie în proporții deosebit de mari.

3.1. A declara apel și avocatul Mocanu Victor, în numele Svetlanei Vulpe, solicitând casarea sentinței și unei noi hotărâri, prin care Hîncu Constantin să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu încasarea din contul lui în beneficiul Svetlanei Vulpe a prejudiciului material în sumă de 17.200 euro, cauzat prin fracțiune.

Apelantul a indicat că, la materialele cauzei sunt anexate suficiente probe ce indică vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de escrocherie.

Ori, la 11.04.2019 Vulpe S. s-a adresat cu cerere către organul de urmărire penală, solicitând să fie recunoscută în calitate de parte vătămată și civilă.

Prin ordonanța ofițerului de urmărire penală Murașco G., cererea a fost respinsă.

Vulpe S. s-a adresat cu o asemenea cerere și către Judecătorul Plămădeală G., dar care a fost lăsată fără examinare de către instanța de fond.

Cererile au fost respinse nefondat, deoarece calitatea respectivă a acesteia urma a fi dobândită încă la faza de urmărire penală, ea participând cu statut procesual de martor.

Inculpatul recunoscut că a luat de la Vulpe S. suma de 15.000 euro și nu i-a transmis nimănui.

Astfel, banii 17.200 euro au aparținut acesteia cu drept de proprietate și nu poate fi supuși confiscării speciale.

Instanța urma să delimiteze infracțiunea de trafic de influență de infracțiunea de escrocherie (art. 190 Cod penal).

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2019, apelurile au fost respinse ca fiind inadmisibile.

Instanța de apel a statuat că, potrivit art. 401 Cod procedură penală, pot declara apel: procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă, inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă; partea vătămată, în ce privește latura penală; partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă; martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare convenite acestora; orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței. Apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

În conformitate cu art. 59 alin. (1), (2) Cod procedură penală, parte vătămată este considerată persoana fizică sau juridică careia i s-a cauzat prin infracțiune un prejudiciu moral, fizic sau material, recunoscută în această calitate, conform legii, cu acordul victimei. Recunoașterea ca parte vătămată se efectuează prin ordonanța organului de urmărire penală, imediat după stabilirea temeiurilor de atribuire a unei asemenea calități procesuale.

Conform art. 61 Cod procedură penală, parte civilă este recunoscută persoana fizică sau juridică în privința căreia există suficiente temeiuri de a considera că în urma infracțiunii i-a fost cauzat un prejudiciu material sau moral, care a depus la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată o cerere de chemare în judecată a bănuitului, învinuitului, inculpatului sau a persoanelor care poartă răspundere patrimonială pentru faptele acestuia. Recunoașterea ca parte civilă se efectuează prin ordonanța Organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată.

Din materialele cauzei penale rezultă că Vulpe S. are calitate de doar martor.

La faza urmăririi penale, Vulpe S. a fost audiată în calitate de martor.

Prin cererea din 11.04.2019, Vulpe S. a solicitat organului de urmărire penală să fie recunoscută în calitate de parte vătămată, deoarece prin acțiunile lui Hîncu C. i-a fost cauzat prejudiciu material și moral în mărime de 17.200 euro.

Prin ordonanța ofițerului superior de urmărire penală maior Murașco G. din 18.04.2019 cererea a fost respinsă.

Pe caz nu a fost înaintată acțiune civilă în conformitate cu art. 219-226 Cod procedură penală.

Totodată, infracțiunea de trafic de influență este lipsită de obiect material. Bunurile, banii, avantajele extorcate, acceptate ori primite de făptuitor nu constituie obiect material al infracțiunii, ci lucruri date pentru săvârșirea ei.

Ori, Vulpe S. dorind realizarea scopului propus, conștientizând a acceptat faptul că mijloacele financiare transmise de ea sunt pentru realizarea traficului de influență.

Mai mult, martorul Vulpe S., în sensul art. 401 alin. (1) pct. 5) Cod procedură penală, este în drept să conteste sentința instanței de fond doar în latura cheltuielilor judiciare.

Deci, conform art. 401 Cod procedură penală, martorul Vulpe S. nu este persoana care poate declara apel în latura penală, deoarece nu a fost recunoscută în modul de prevăzut de lege ca parte vătămată.

În situația în care, instanța de apel stabilește că persoana nu este împuternicită în modul prevăzut de lege de a declara apel, nu va examina fondul cauzei și va respinge ca fiind inadmisibil apelul declarat.

Când instanța de apel respinge apelul ca inadmisibil, nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate. Din acest punct de vedere, nu există temei de a se expune asupra legalității și temeiniciei sentinței primei instanțe prin prisma criticilor invocate în cererile de apel.

5. Avocatul Mocanu Victor a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Hîncu Constantin să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Vulpe Svetlana a prejudiciului material în sumă de 17.200 euro, cauzat prin fracțiune.

Recurentul a invocat că, la materialele cauzei sunt anexate suficiente probe ce indică cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de escrocherie.

Ori, la 11.04.2019 Vulpe S. s-a adresat cu cerere către organul de urmărire penală, solicitând să fie recunoscută în calitate de parte vătămată și civilă.

Prin ordonanța ofițerului de urmărire penală Murașco G., cererea a fost respinsă.

Vulpe S. s-a adresat cu o asemenea cerere și către Judecătorul Plămădeală G., dar care a fost lăsată fără examinare de către instanța de fond.

Cererile au fost respinse nefondat, deoarece calitatea respectivă a acesteia urma a fi dobândită încă la faza de urmărire penală, ea participând cu statut procesual de martor.

Inculpatul recunoscut că a luat de la Vulpe S. suma de 15.000 euro și nu i-a transmis nimănui.

Astfel, banii 17.200 euro au aparținut acesteia cu drept de proprietate și nu poate fi supuși confiscării speciale.

Instanța urma să delimiteze infracțiunea de trafic de influență de infracțiunea de escrocherie (art. 190 Cod penal).

Instanțele judecătorești nu au dorit să ia în considerare motivele invocate de partea apărării, mai mult decât atât, le-a respins ca nefondate apreciindu-le critic.

De asemenea, instanțele judecătorești au aplicat eronat normele de drept material și procesual, iar pe lângă aceasta nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În acțiunile inculpatului sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele legal și întemeiat au apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, în special cu prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, că judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și cele ale art. 24 Cod de procedură penală, că urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sunt separate și se efectuează de diferite organe și persoane. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Pe lângă aceasta, potrivit art. 401 alin. (1) și 421 Cod de procedură penală, martorul nu poate declara apel și recurs ordinar în latura penală.

În acest context, se reține că, potrivit materialelor cauzei penale, Vulpe Svetlana are în speță statut procesual de doar a unui martor (*pct. 3. - 5. din decizie*).

Ori, recurentul nu critică în niciun fel soluția instanței de ape privind respingerea, pe aceste motive, a apelului martorului ca inadmisibil, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent (*pct. 4. - 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă, și că recursul menționat este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Mocanu Victor în numele martorului Vulpe Svetlana, împotriva sentinței Judecătorie Chișinău din 27 mai 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2019, în privința inculpatului Hîncu Constantin XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 februarie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun